

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. EU trade relations with Ukraine. *Trade*. URL: https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/ukraine_en (date of access: 20.09.2024).
2. Eurostat. *European Commission*. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/en/> (date of access: 20.09.2024).
3. Що дали Україні два роки безлімітної торгівлі з ЄС. *BBC News Україна*. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/cv22lexmgnmo> (дата звернення: 20.09.2024).
4. Emergency brake triggered for eggs and sugar imports from Ukraine. *Agriculture and rural development*. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/news/emergency-brake-triggered-eggs-and-sugar-imports-ukraine-2024-07-01_en (date of access: 20.09.2024).
5. Ukraine Report 2023. *European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations (DG NEAR)*. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/ukraine-report-2023_en (date of access: 20.09.2024).
6. Допомога ЄС Україні. *European Commission*. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/stronger-europe-world/eu-solidarity-ukraine/eu-assistance-ukraine_uk (дата звернення: 20.09.2024).
7. Підтримка ЄС Україні | Європейський Союз. *European Union*. URL: https://european-union.europa.eu/priorities-and-actions/eu-support-ukraine_uk (дата звернення: 20.09.2024).

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ ЯК СКЛАДНИК ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

Паніна І. Г.

Донецький національний університет імені Василя Стуса, Вінниця (Україна)
e-mail: i.lebed@donnu.edu.ua

Процес миробудівництва охоплює велику кількість заходів, спрямованих не лише на відновлення територій, які постраждали внаслідок збройного конфлікту, а й насамперед визначення та укріплення структур, діяльність яких спрямована на посилення та консолідацію мирних зусиль і унеможливлення повторення конфлікту. Традиційно в післявоєнній відбудові основна увага концентрується на політичній, соціальній і економічній сферах, як, наприклад, у проєктах Національних програм у межах Плану відновлення України [1]. З іншого боку, культурний контекст і комунікативний аспект є надважливими для формування стійкості системи, післявоєнної відбудови й подальшого сталого розвитку. *Мета повідомлення* – виявити роль і значення міжкультурної комунікації в післявоєнній відбудові.

Держава після конфлікту або війни – це нова реальність, яка конструюється. Саме ефективна комунікація й міжкультурний діалог стають чинником стабільності та зменшення напруги. Класичні принципи миробудівництва, виділені К. Хіл Хоук, ілюструють функціональність комунікації як своєрідного «клею» для суспільства:

– розбудова миру неможлива без розуміння того, що основні групи суспільства (авт. – соціальні, етнічні, релігійні) візьмуть участь у створенні державних структур;

– гарантування та захист прав меншин є необхідною умовою післявоєнної відбудови (ігнорування прав національних меншин, наприклад, може спровокувати новий конфлікт);

– повернення біженців і тимчасово переміщених осіб може здійснюватися лише за умови створення безпечної обстановки та порядку (в тому числі передбачає певний рівень толерантності суспільства) [2, с. 1–24].

Отже, комунікація передусім сприяє формуванню довіри й створює певну рамку співпраці між усіма учасниками процесу післявоєнної розбудови.

Розуміння конфлікту і розбудови миру потребує уваги до складних форм і функцій комунікаційних процесів, які породжують і створюють особисті орієнтації, відносини й структури, контексти і культури. Базуючись на теорії трансформації конфлікту Дж. П. Ледерака, дослідники Б. Дж. Брум і М. Дж. Кольєр пропонують таку багатовекторну контекстуальну рамку миробудівництва (рис. 1):

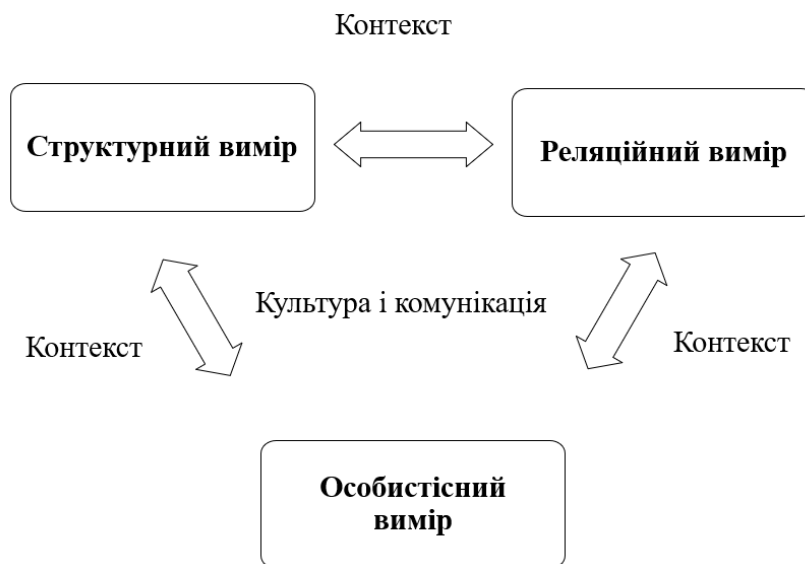

Рисунок 1. Культура, комунікація та миробудівництво: багатовекторна контекстуальна рамка¹

Представлена рамка демонструє кореляцію особистісного, реляційного і структурного вимірів миробудівництва, пов'язаних між собою комунікацією та культурою. Так, культури виникають як наративи, моделі соціальної взаємодії, що створюють відносини між групами, інституційні дискурси, організаційні політики й практики, медіадискурси, які циркулюють і формують миттєвий контекст. Контексти варіюються від процесів макрорівня, включно з певними державними політичними дискурсами, так і до мезо- та мікрорівня. Вони об'єднують минуле, теперішнє і майбутнє. «Контекст – це більше, ніж “сцена” розбудови миру: це творча сила та набір динамічних і матеріальних умов», – зауважують Б. Дж. Брум і М. Дж. Кольєр [3, с. 253].

¹ Взято авторкою з: Broome B. J., Collier M. J. Culture, Communication, and Peacebuilding: A Reflexive Multi-Dimensional Contextual Framework. *Journal of International and Intercultural Communication*. 2012. № 5(4). P. 252. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17513057.2012.716858>

Міжкультурна комунікація є засобом, за допомогою якого культури і контексти виробляються та соціально структуруються. У післявоєнній відбудові має бути багатовимірною орієнтація на культуру й комунікацію, що підкреслює діапазон особистого досвіду, типи відносин і структурні фактори, які мають відношення до того, як культури і контексти впливають на конфлікт і розбудову миру [3, с. 253]. У процесі миробудівництва міжкультурна комунікація перетворюється на допоміжний інструмент, за допомогою якого «культурні системи виникають і заперечуються, змінюються та модифікуються» [3, с. 252]. Вона стає процесом, за допомогою якого формуються особисті погляди, групові ідентифікації та репрезентації, відносини всередині та між групами, інституційна політика, організаційні дискурси, соціальні практики та норми.

На думку авторки, міжкультурна комунікація є невід'ємним складником повоєнного відновлення України, який відбуватиметься у зв'язці з процесом європейської інтеграції. Глава 24 Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом передбачає не лише співпрацю в культурній сфері, а й міжкультурний діалог [4]. Зважаючи на негативні демографічні тенденції, саме він стане основою консолідації всередині України та майбутньої відбудови, пов'язаної з поверненням українців додому та залученням, ймовірно, іноземців.

З іншого боку, міжкультурна комунікація формує спільний культурний простір і європейську ідентичність. Цікавими є результати соціологічного дослідження Українського центру економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова в липні 2024 р.: респонденти вважають Україну європейською державою не лише в географічному, а й в історичному (68,7 % опитаних) і культурному аспекті (55,1 % відповідно) [5]. Домінує тенденція пов'язувати себе з українською культурною традицією, але зростає кількість українців, особливо серед молоді (23 %), які відносять себе до загальноєвропейської традиції [5].

Отже, міжкультурна комунікація є невід'ємним складником миробудівництва, адже створює атмосферу довіри й співпраці, формує основу для діалогу в різних сферах післявоєнної відбудови, забезпечує сталість процесів. Серед пріоритетів післявоєнної відбудови України має бути залучення всіх груп суспільства, зокрема й біженців та представників інших культур і народів, подальший розвиток системи гарантування й захисту прав меншин, більш інтенсивне включення в культурні проєкти ЄС. Навіть в умовах гарячої стадії війни важливо стимулювати розвиток міжкультурної толерантності, яка є важливою передумовою і відбудови, і європейської інтеграції.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ПОСИЛАНЬ

1. План відновлення України. URL: <https://recovery.gov.ua/>
2. Hawk K. H. Constructing the Stable State: Goals for Intervention and Peacebuilding. Westport: Praeger Publishers, 2002. 176 p.

3. Broome B. J., Collier M. J. Culture, Communication, and Peacebuilding: A Reflexive Multi-Dimensional Contextual Framework. *Journal of International and Intercultural Communication*. 2012. № 5(4). P. 245–269. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17513057.2012.716858>

4. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Угоду ратифіковано із заявою Законом № 1678-VII від 16.09.2014 р. База даних «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

5. Ідентичність громадян України: тенденції змін (червень 2024 р.). *Разумков Центр*. 24.07.2024. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/identychnist-gromadian-ukrainy-tendentsii-zmin-cherven-2024r>

RUSSIA’S WAR AGAINST UKRAINE AS A STRATEGIC PRIORITY OF GREAT BRITAIN?

Prykhnenko M.

Vasyl’ Stus Donetsk National University, Vinnytsia (Ukraine)

e-mail: m.prykhnenko@donnu.edu.ua

«British Decline» is a conceptual foundation for understanding the foreign policy of the United Kingdom from the end of World War II to the present day. Its essence lies in the uncertainty of the state’s overall vision of itself on the international stage, its mission, and foreign policy priorities [1]. Brexit became, on the one hand, a vivid manifestation of this crisis but, on the other, an attempt by the British establishment to overcome the decline and cease «wandering» within the so-called «circles of British identification» which Prime Minister Winston Churchill, after World War II, outlined as: Anglo-American relations, interaction with Europe, and cooperation with the Commonwealth of Nations [1, p. 811]. This step led to the release of some strategic documents that has a direct impact on the course of relations between Ukraine and the UK today.

The purpose of the study is to analyze the russia’s war against Ukraine role plays in the UK’s strategic documents.

First of all, it should be mentioned the «Global Britain in a competitive age. The Integrated Review of Security, Defence, Development and Foreign Policy» from March 2021 where Boris Johnson’s government outlined its vision of Britain’s role in the world after Brexit, as well as its defense and foreign policy goals up to 2030 [2].

The key point of this Review, illustrated the state’s core values in the realm of foreign policy, is the follows: «*A commitment to universal human rights, the rule of law, free speech, and fairness and equality. These same essential values will continue to guide all aspects of our national security and international policy in the decade ahead, especially in the face of rising authoritarianism and the persistence of extremist ideologies*» [2, p. 13]. In the Ukrainian context, the most important point is the acknowledgment of the growing influence of authoritarianism on the international stage, because one of the reasons for russia’s invasion to Ukraine is the authoritarian regime of putin and his personal perception of Ukraine’s role in the world.